

2020

JAAERVERSLAG

HOLLAND OPERA

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord en dankwoord	3	Voorstellingen in eigen beheer Spreiding	17
Publieksbereik	5	Producties	18
Financiën 2020	6	Zwanenmeer	
Holland Opera ten tijde van Corona	8	Ruimtevlucht	
Grenzen verkennen en diversiteit	9	Vliegende Hollander	
Recensie Ruimtevlucht	10	Mijs met de Zwavelstokjes	
Talentontwikkeling	11	Verwacht 2021	30
Recensie Vliegende Hollander	12	De Vos, de Raaf en het Meisje	
Educatie; Muziek Xpress 2.0	14	Muziek Xpress 2.0	
Muziekstations		Toen mijn vader de nacht in vloog	
Partnerscholen		Vliegende Hollander	
Resultaten 2020	15	Dwaalhuis	
Marketing	16	Mijs met de Zwavelstokjes	
Aandacht in de (landelijke) media		Algemeen	32
Recensies		Vast team Holland Opera	
Marketingstrategie opera in eigen beheer		Raad van Toezicht	
Streaming YOUTUBE en VIMEO		Code Cultural Governance	
Samenwerking NPO start en Stingray (inter)nationaal		Fair Practice Code	
Online marketing		Code Diversiteit en Inclusie	
		Vriendenstichting Holland Opera	
		Comité van aanbeveling	
		Varia	
		Medewerkers en opdrachtnemers 2020	36
		Partners Holland Opera	

VOORWOORD

Onze wereld staat op zijn kop; gedwongen staan we stil en in sommige opzichten is dit heel goed. Je merkt dat mensen reflecteren op wat werkelijk belangrijk is. Maar het is ook rampzalig voor veel van onze spelers, makers en technici. Door het landelijk verbod vanaf 13 maart op samenscholing, het gedwongen sluiten van theaters, het afgelasten van alle festivals en beëindigen van alle tournees, kwam er een ruw einde aan al hun werk. Natuurlijk is de TOZO (de tijdelijke steun voor zzp-ers) een goede zaak, maar dat laat niet onverlet dat veel van onze musici en technici in een klap meer dan 100% van hun netto inkomsten verloren en toch verder moeten leven.

Wij zaten niet lang bij de pakken neer. Na een week zijn wij in overleg gegaan met verschillende makers om te kijken of we in dezelfde tijd dat we onze grote locatieopera zouden maken, misschien een kleiner werk kunnen uitbrengen. Waarbij wij in ieder geval een deel van onze spelers en makers weer wat perspectief op de toekomst konden bieden. Dit is het verslag van het resultaat: Een gloednieuwe *Vliegende Hollander*; door en met jonge getalenteerde makers en spelers voor een sociaal-cultureel divers publiek, educatie voor ons jonge publiek en de nieuwe jeugdopera *Mijs met de Zwavelstokjes*. Helaas werd *Mijs* vlak voor de première afgelast i.v.m. de tweede lockdown. Opnieuw waren wij gedwongen ons te herpakken. We hebben de montageweek omgetoverd in een filmweek, om zo, nog meer dan anders, een echte film te maken. Ons publiek kon er nu ook voor kiezen om een link naar de film te ontvangen. Ondertussen blijven we zoeken naar manieren om onze cast, creatives en crew perspectief te bieden. In januari van 2021 werken wij aan een fonkelnieuw klein werk *De Vos, de Raaf en het Meisje* door nieuwe makers en in februari gaan Noufri Bachdim, Setareh Nafisi en Pluck Venema aan de slag met de proeve *Toen mijn vader de nacht in vloog*.

DANKWOORD

Toch was er ook grote vreugde in tijden van corona, toen bekend werd dat Holland Opera vanaf 2021 wordt opgenomen in de Landelijke infrastructuur (de BIS) en tevens een vierjarenondersteuning van de gemeente Utrecht tegemoet mag zien. Wij zien de toekomst (na corona) met vertrouwen tegemoet!

Natuurlijk was onze standplaats Amersfoort wederom een belangrijke partner voor ons gezelschap; wij danken de stad voor het in ons gestelde vertrouwen voor de komende jaren en de extra steun die zij hebben gegeven voor het verder ontwikkelen van ons educatietraject Muziek Xpress 2.0. Ook het Fonds Podiumkunsten danken wij voor de jarenlange samenwerking.

Het VSB fonds, het KF Heinfonds, stichting Janivo en stichting de Versterking zijn we zeer erkentelijk voor hun steun voor het grote educatietraject: de Muziek Xpress.

Ook zijn wij dank verschuldigd aan diverse andere fondsen, sponsors en subsidiënten die ons in 2020 de zo noodzakelijke steun in de rug gaven.

Speciale dank zijn wij verschuldigd aan onze sponsor First Alternative. Niet alleen financieel steunden zij ons het afgelopen jaar, ook gaf hun geestelijke support ons steeds weer goede moed.

En niet te vergeten onze vele gulle vrienden en ijverige vrijwilligers zonder wie we met name de locatieopera en de wintervoorstellingen niet zouden kunnen realiseren.

Joke Hoolboom en Niek Idelenburg

Maart 2021

Zwanenmeer is een voltreffer

NRC** | DEZE JEUGDOPERA GING MET NIEUWE ANIMATIES VAN MRBEAM VAN JANUARI T/M APRIL 2020 IN REPRISE. VANWEGE DE CORONACRISIS EN DE TOTALE LOCKDOWN GINGEN ALLE VOORSTELLINGEN VANAF 13 MAART NIET DOOR.**

PUBLIEKSBEREIK 2020

Productie	Voorstellingen	Bezoekers
Zwanenmeer	27 gespeeld	4.437
Zwanenmeer	14 afgelast wegens lockdown	0
Ruimtevlucht	10 gespeeld	2.041
Ruimtevlucht	4 afgelast wegens lockdown	0
Divorce of Figaro	14 afgelast wegens lockdown	0
Vliegende Hollander	25 gespeeld	1.766
Mijs met de Zwavelstokjes	19 afgelast wegens lockdown 2	0
Vimeo 7 voorstellingen online		2.265
Subtotaal gespeeld	62	10.509
Subtotaal afgelast	54	

Gastvoorstellingen in de Veerensmederij		
Pynarello Uit de Nieuwe Wereld	1	181
Passie Highlights	afgelast	0
Tour de Pynarelli	3	103
Beethoven weekend 1 november	3	88
Beethoven weekend 21 november	3	90
Opera Gala Concert	2	57
Subtotaal	12	519

Educatieve activiteiten	Activiteiten	Deelnemers
Muziek Xpress 2.0	146	3.009
Muziek Xpress 2.0	73 afgelast	1.630
Subtotaal	146	3.009

TOTAAL BEZOEKERS EN DEELNEMERS 14.037

NPO start STYX King Lear	Uitzendingen	Kijkers
31 mei t/m 13 juni	10	150.000

Uitzendingen op Stingray (inter)nationaal	Uitzendingen	Kijkers
Jeugdopera's	3	240.000
Locatieopera's	19	570.000

TOTAAL AANTAL KIJKERS 930.000

De uitzendingen van Stingray (inter)nationaal kennen gemiddeld 30.000 kijkers per uitzending.

Het gemiddeld aantal kijkers dat naar het internetkanaal van de NPO kijkt ligt rond de 15.000 per uitzending.

In 2020 is Holland Opera een samenwerking aangegaan met **Cultuurticket.nl**

Via onze eigen website kunnen de films van Holland Opera worden gestreamd.

Eind 2020 heeft de NPO verzocht om 11 operafilms van ons de komende jaren te mogen uitzenden via NPO Start.

FINANCIËN 2020

COPRODUCTIES EN SAMENWERKING

In 2020 hebben we samengewerkt met verschillende partners: Het Houten Huis (*Ruimtevlucht*), Mr.Beam (*Zwanenmeer*). Samengewerkt werd er met Scholen in de Kunst (*Zwanenmeer* en alle schoolvoorstellingen in eigen huis). De voorstellingen voor corona kenden een goede publieksbezetting (*Zwanenmeer* en *Ruimtevlucht*), vanaf corona moesten we rekening houden met de 1,5 meter maatschappij. Onze grote opera in de Werkspoorkathedraal werd afgelast en vervangen door de nieuwe opera op locatie: *Vliegende Hollander*.

Top 3 vóór

Max Arian; Groene Amsterdammer

- *King Lear – Holland Opera. Goede heldere bewerking van Joke Hoolboom, waardoor het verhaal logischer en nog droeviger werd, met indrukwekkende muziek, oude van Verdi en nieuwe van Fons Merkies, bij elkaar gebracht door Niek Idelenburg.*
- *Rodelinda van Händel - De Nationale Opera*
- *Pronk – Anoek Nuyens*

Top 3 tijdens

- *Ritratto – Willem Jeths, wereldpremière bij De Nationale Opera*
- *Vliegende Hollander – Holland Opera. Razendsnelle vervanging door Joke Hoolboom en Niek Idelenburg met zinvolle en actuele eigen bewerking van de sage.*
- *Arianna, liefde zonder grenzen – World Opera Lab*

Als locatie is gekozen om het eigen theater de Veerensmederij op een verrassende en nieuwe manier te gebruiken. Er konden echter maar maximaal 71 bezoekers per voorstelling aanwezig zijn. De opera was volledig (25 voorstellingen) uitverkocht.

De bijdragen van de private fondsen waren minder dan in eerdere jaren, deze fondsen geven aan dat structurele financiering van een culturele instelling niet conform hun beleid is. Wij voeren een actief sponsorbeleid en hebben voor 2020 de samenwerking gedeeltelijk met bestaande partners gecontinueerd. Helaas zagen twee partners zich door corona genoodzaakt de geplande samenwerking op te zeggen.

Er is geïnvesteerd in jonge makers door hen gelegenheid te bieden om binnen de muren van de Veerensmederij te werken met zangers en musici en dit ook te staven aan publiek tijdens een aantal voorstellingen. Er is intensieve begeleiding geweest qua dramaturgie en muzikale input.

TOP 3 THEATERJAAROVERZICHT

Ondanks het feit dat door corona veel minder voorstellingen gespeeld zijn hebben onze opera's hoge ogen gegooit bij de critici. Zo stonden maar liefst drie van onze voorstellingen op nummer 1 in de landelijke top drie van jaaroverzicht van de Theaterkrant 19/20: *Ruimtevlucht* (op 1 | Henri Drost Theaterkrant), *Vliegende Hollander* (op 1 | Henri Drost theaterkrant, op 2 | Max Arian Groene Amsterdammer en op 3 | Thea Derks) en *King Lear* (op 1 Max Arian Groene Amsterdammer).

2018-2020	2020	2019	2018
Publieks- & directe inkomsten	€ 130.864	€ 542.002	€ 523.207
Indirecte inkomsten & coproductanten	€ 11.786	€ 102.200	€ 45.820
Private fondsen	€ 90.000	€ 94.500	€ 124.605
Sponsoring	€ 31.000	€ 42.500	€ 74.285
Vrienden en giften	€ 67.286	€ 12.273	€ 13.695
Publieke middelen	€ 714.679	€ 619.019	€ 591.774
Bijdrage ivm COVID-19	€ 196.500		
TOTAAL	€ 1.242.115	€ 1.412.494	€ 1.373.386

FONDS PODIUMKUNSTEN EN COMPENSATIE I.V.M. COVID-19

In de periode 2017 -2020 ontving Holland Opera een 4-jarige subsidie van het FPK. In najaar 2020 ontvingen wij compensatie i.v.m. Covid-19. De berekening voor deze compensatie is gemaakt aan de hand van het verlies aan eigen inkomsten in 2020 t.o.v. de eigen inkomsten in 2018.

Toen de overheid de Covid-19 maatregelen aankondigde zaten we midden in de tournee de tournees van *Zwanenmeer* en *Ruimtevlucht*. Deze moesten gecancelled worden. Ook de zomerproductie die we voor ogen hadden moest afgelast worden. In plaats daarvan hebben we in augustus een alternatieve productie gemaakt waardoor het grootste deel van de freelancers aan het werk kon blijven. Dankzij de compensatieregeling vanuit het Rijk waren we bovendien in staat onze freelancers van *Zwanenmeer* en *Ruimtevlucht* volledig te compenseren.

Toen in het najaar de 30 personen-regeling kwam voor theaters hebben we een plan gemaakt om de geplande kerstproductie *Mijs met de zwavelstokjes* toch mogelijk te maken. Een week voor de première werden de theaters helemaal gesloten. Ook hier hebben we de cast en crew volledig gecompenseerd.

GEMEENTE AMERSFOORT EN GEMEENTE UTRECHT

Sinds 2017 maakt HO onderdeel uit van de Culturele Basis infrastructuur van de gemeente Amersfoort. De gemeente heeft in 2020 een extra ondersteuning gegeven voor educatie. De gemeente Utrecht zegde voor de 8ste keer financiële ondersteuning toe voor een locatieopera: *Divorce of Figaro*, aangezien deze productie niet door kon gaan door corona, is het project met goedkeuring van de gemeente Utrecht doorgeschoven naar 2021. Helaas hebben wij al moeten beslissen dat deze locatieopera door de gecontinueerde maatregelen rond Covid-19 ook in 2021 niet gespeeld kan worden. De opera is nu verzet naar 2022.

MUZIEK XPRESS 2.0

Met ingang van 2014 is het **VSB fonds** de hoofdbegunstiger van het project de Muziek Xpress, deze samenwerking is gecontinueerd in 2017-2020. Voor een volledige toelichting zie de *Muziek Xpress 2.0*. Het KF Hein fonds steunt tevens de *Muziek Xpress 2.0* en heeft een bijdrage toegekend voor 2020. Tevens kregen wij opnieuw een uitnodiging van **stichting de Versterking** om een aanvraag te doen voor de Muziek Xpress 2.0, deze aanvraag is gehonoreerd.

Stichting Janivo en Fonds 21 droegen bij aan verschillende projecten in 2020.

1A FIRST ALTERNATIVE

De netwerkbeheerder 1A First Alternative heeft voor meerdere jaren sponsoring toegezegd.

Voor een totaaloverzicht van fondsen, sponsors en crowdfunders verwijzen we u naar het financieel jaarverslag en de (laatste) pagina financiële partners in dit verslag.

CONCLUSIE

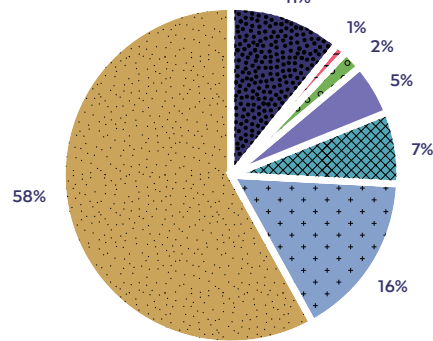
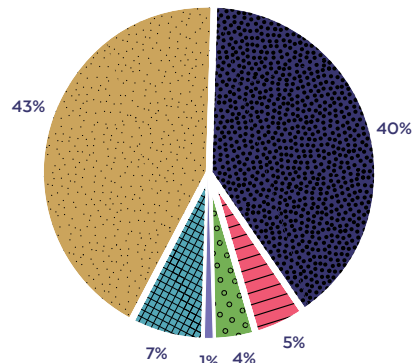
Ondanks corona voeren wij ons financiële beleid uit conform het beleidsplan en betalen wij onze medewerkers en zzp-ers conform afspraak. Holland Opera heeft alle zzp-ers voor zowel producties alsook educatie volledig gecompenseerd in 2020.

We hebben in de zomer van 2020 toch een locatieopera gemaakt en daarbij gewerkt met een groot aantal jonge talenten (zowel aan de uitvoeringskant als bij de makers). Twee jonge makers hebben wij gevraagd om in 2020 al de voorbereidingen te treffen voor een kleine jeugdopera en de proeve die gepland stond in het najaar van 2020 wordt op dit moment (februari 2021) gerealiseerd. Op deze manier blijven wij aanzienlijk investeren in talentontwikkeling en artistieke innovatie.

HOLLAND OPERA TEN TIJDE VAN CORONA

VERDIENMODEL 2017 T/M 2019

VERDIENMODEL 2020

MINDER PUBLIEK EN PUBLIEKSINKOMSTEN

Holland Opera heeft net als heel Nederland een vreemd jaar achter de rug. In maart werden wij midden in de tour overvallen door de eerste lockdown. Gelukkig gaf de overheid vrijwel onmiddellijk aan dat er compensatiemaatregelen voor het bedrijfsleven zouden worden getroffen en wij hebben voor de eerste periode NOW aangevraagd. Onze aanvraag was bescheiden, omdat wij op dat moment nog dachten vanaf de zomer wel weer volop te kunnen spelen, maar voor een veel kleiner publiek dan gebruikelijk. Onze zakelijk leiding hield rekening met tenminste 45% omzetverlies in vergelijking met voorgaande jaren. Zo waren onze publieksinkomsten ruim 4 ton minder dan in 2019, zagen enkele sponsors zich genoodzaakt af te haken en heeft onze commerciële partner zich gedwongen gezien de samenwerking te beëindigen.

SNEL GESCHAKELD

Uiteraard was het voor ons niet mogelijk om de op de planning staande grote locatieopera *Divorce of Figaro* uit te voeren. Dat zou onverantwoord zijn geweest omdat de kosten voor zo'n project wanneer het maar voor een klein publiek gespeeld kan worden, niet opwegen tegen de baten. Dit betekende dat wij ons gedwongen zagen onze creatives, solisten, koor, orkest en technici de wacht aan te zeggen. Wij hebben snel geschakeld; in enkele maanden zette het artistiek team van Holland Opera de gloednieuwe locatieopera *Vliegende Hollander* neer. Helaas bleken de maatregelen vanuit het rijk aangescherpt en konden wij door de 1,5 meter maatschappij maar 71 bezoekers per voorstelling ontvangen. Het publiek was ondanks alle maatregelen heel blij met onze opera en alle voorstellingen waren uitverkocht. Daarmee heeft onze voortvarendheid ervoor

gezorgd dat wij het merendeel van de zzp-ers met wie wij afspraken hadden voor 2020 toch bij ons op de payroll terecht kwamen.

GEEN LIVE VOORSTELLING, WEL FILM

In de zomer zagen de cijfers rond corona er goed uit, de piek leek voorbij en wij besloten dan ook onze kerstopera *Mijs met de zwavelstokjes* en de diverse educatietrajecten met scholen in en rond Amersfoort door te laten gaan. In het hoofdstuk educatie staat genoemd dat nagenoeg alle educatieprojecten door zijn gegaan, offline en online. Het was een enorme teleurstelling toen midden in de repetities van *Mijs* de tweede lockdown werd afgekondigd. Ook toen hebben we snel geschakeld. Aangezien repeteren wel mogelijk was hebben wij besloten om de montageweek in te zetten als filmweek. We hebben een hele week zonder publiek gefilmd met meerdere camera's, een echt filmscript, met drones en een gimbal (soort steady cam). Dit heeft weer een nieuwe dimensie toegevoegd aan onze verfilmingen. Het smaakt naar meer en er is inmiddels een plan ingediend voor een operafilm bij de NPO (Cultuurplan). Uiteraard zijn de zzp-ers voor de niet gespeelde voorstellingen gecompenseerd.

Mijs met de zwavelstokjes is uitgesteld naar 2021 en beleeft haar première in december 2021. Voor de educatie rond *Mijs* hebben we een vlog gefilmd, waar Maartje Pasman (*Mijs* in de voorstelling) de hoofdrol in speelt. Een nieuwe ontwikkeling binnen onze educatie om een vlog te maken en daarmee onze doelgroep direct aan te spreken. Deze vlogs zijn te bekijken op: <https://www.hollandopera.nl/educatiemijs/>

GRENZEN VERKENNEN EN DIVERSITEIT

Holland Opera en Het Houten Huis blijken een gouden combinatie in het scheppen van een fantasierijke wereld. *Ruimtevlucht* prikkelt op zoveel verschillende manieren dat je je steeds blijft verwonderen. De sterke operazang, de veertienkoppige cast, het inventieve decor, de dans en acrobatiek komen allemaal samen tot een rijk geheel.

Theaterkrant Ruimtevlucht (keuze van Eva van de Weerd)

Holland Opera werkte op gebied van educatie al jaren samen met Het Houten Huis (HHH) uit Groningen. HHH is een beeldend muziektheatergezelschap en hun fysieke voorstellingen kenmerken zich doordat zij nagenoeg geen tekst hebben. In 2018 werd met de theaterschool al een proeve gemaakt van de coproductie *Ruimtevlucht* door onze gezelschappen.

Het concept en regie waren van Elien van de Hoek. De decors zijn gemaakt door Douwe Hibma. De dramaturgie was in handen van Joke Hoolboom. Niek Idelenburg maakte samen met Martin Franke de muziek: in basis 17e-eeuwse muziekvormen

gecombineerd met elektronica en improvisatie. Onze zangers zijn gewend om vanuit een uitgewerkte partituur te werken, dit was voor ons voor het eerst dat een opera vanuit improvisatie ontstond, waarbij zelfs tijdens de optredens sommige scènes geïmproviseerd bleven. Voor HHH was het een nieuwe ervaring om een volledig gemusiceerd werk uit te voeren met klassiek geschoolde zangers. Een organische samenwerking volgde, die voor beide partijen nieuwe inzichten opleverde. Een bonte stoet uitvoerenden bestaande uit dansers, mimers en zangers met verschillende culturele achtergronden gaven kleur aan deze jeugdoperasopera.

Ongelooflijk hoe Het Houten Huis en Holland Opera met veertien performers suggereren dat een heuse afspiegeling van de mensheid plaatsneemt in een moderne Ark van Noach. Deze bijna woordeloze jeugdoperasopera vol fraaie samenzang, biedt voor jong en oud een rijkdom aan associaties.

Volkskrant ★★★★★ <https://youtu.be/LCL-2Bj3zKk>

HET HOUTEN HUIS EN HOLLAND OPERA WETEN FRAAI EEN DIEPERE LAAG IN HUN VERBEELDINGSRIJKE VOORSTELLING TE STOPPEN.

Volkskrant ★★★★★

WONDERBAARLIJKE AFSPIEGELING VAN DE MENSHEID IN DE ARK VAN NIEK

Een giraf met damestas, een walrus in maatpak, een ei op pootjes, een prinses in baljurk, een meisje met ziensogen, een computernerd met toetsenbord, allemaal vechten ze voor een plek in het supersonische ruimteschip dat hun een vlucht belooft naar een nieuwe planeet. En er blijven maar wonderlijke figuren bijkomen.

Ongelooflijk hoe Het Houten Huis en Holland Opera met veertien performers suggereren dat een heuse afspiegeling van de mensheid plaatsneemt in een moderne Ark van Noach, of beter: de Ark van Niek, want tenor Niek Idenburg is de strenge kapitein.

Achter de schermen moet het een gekkenhuis zijn door alle verkleedpartijen. Vóór op het podium, tussen de binnenwanden van een ruimtevaartuig, heerst een verwachtingsvolle bedrijvigheid, op weg naar (schijn)veiligheid. De uitverkorenen willen alle ellende op aarde achter zich laten; hongersnood en epidemieën als gevolg van een catastrofale klimaatcrisis. Maar stiekem nestelt zich toch het kwaad aan boord, in de vorm van schimmige zwarte figuren. Sombere gevoelens als jaloezie, verdriet en ongerustheid dragen mensen nu eenmaal altijd bij zich.

Dat is de diepere laag, die fraai en voor ieders uitleg vatbaar verstopt zit in het beeldenrijke *Ruimtevlucht* (8+). Deze bijna woordeloze jeugddansopera vol fraaie samenzang, biedt voor jong en oud een rijkdom aan associaties,

Van het eitje dat als 'plan-eitje' wordt gedropt in de kosmos, tot Jezus die bij aankomst nog even wil laten zien over 'water' te kunnen lopen.

Kloppend hart van *Ruimtevlucht* is multi-instrumentalist Martin Franke, die het schip bestuurt vanuit zijn cockpit vol muzikaal instrumentarium: hij roept een compleet universum op, van bromvlieg tot maanlanding.

(Annette Embrechts | Volkskrant)

Top 3 beste/meest belangwekkende/meest indrukwekkende theaterervaringen voor de coronacrisis (dus van vòòr 12 maart)

- *Ruimtevlucht* - Het Houten Huis / Holland Opera
- *Eindspel* - Theater Rotterdam
- *Het Dier, het dier & het beestje* - Theater Artemis

Top 3 beste/meest belangwekkende/meest indrukwekkende theaterervaringen tijdens de coronacrisis

- *Vliegende Hollander* - Holland Opera
- *Tom Pain* - Het Nationale Theater
- *Raar 1,5* - Het Filiaal Theatermakers

Henri Drost - Theaterkrant.nl, Scènes

TALENTONTWIKKELING

ZOEKTOCHT NIEUW TALENT

Voor de locatieopera *Vliegende Hollander* in de Veerensmederij heeft Holland Opera met jonge solisten samengewerkt die zouden meespelen met de afgelaste opera *Divorce of Figaro*. Door deze productie zo snel te realiseren heeft de artistieke leiding van Holland Opera ervoor gezorgd dat ruim 1/3 van de eerder gecontracteerde musici toch aan het werk konden. De musici waren afkomstig uit Nederland, Canada en Israël. Opnieuw bezocht een relatief jong publiek de voorstellingen, hier zal de jonge cast ongetwijfeld aan hebben bijgedragen.

De artistieke leiding bezoekt jaarlijks verschillende conservatorium producties en afstudeerconcerten en heeft contact met de directie en afdelingshoofden van de opleidingen. Jaarlijks houden wij audities voor jong talent en zo konden wij voor *Vliegende Hollander* een goede mix van ervaren en startende talentvolle zangers maken.

KINDERKOOR

In 2020 zijn wij gestart met een eigen kinderkoor. Een vlotte zangcoach gaf workshops op scholen in de naast ons theater gelegen wijk het Soesterkwartier. Na deze workshops werd kinderen gevraagd wie het leuk zou vinden om elke week te oefenen aan een nieuw muziekstuk over het klimaat (*de Climate Carols*) bij ons in de Veerensmederij. Met een groep van 14 kinderen hebben wij hier vervolgens 8 weken aan gewerkt; zo creëren we betrokkenheid met de wijk en de stad en planten we bij jonge kinderen de eerste opera-zaadjes. Een van de kinderen is inmiddels geselecteerd voor het koor van Kinderen voor Kinderen.

NIEUWE MAKERS

Naast zangtalent investeren we in nieuwe makers. Zo was Rianne Meboer regieassistent bij verschillende van onze opera's en werkte zij in het najaar van 2020 aan de voorbereiding voor de regie van de kleine muziekproductie: *De Vos, de Raaf en het Meisje*.

In 2019 deden Noufri Bachdim en Pluck Venema een interessante pitch voor een nieuw te maken jeugdopera: *Toen mijn vader de nacht invloog*.

Holland Opera linkte hen vervolgens aan componiste Setareh Nafisi. Dit resulteerde in gesprekken en eerste schetsen van een opera waarvan in februari 2021 een proeve wordt gemaakt. De proeve wordt in maart aan enkele klassen gepresenteerd.

Holland Opera stroopte de mouwen op en stak een wereldberoemd verhaal in een nieuw jasje. Smaakvolle details zijn tekenend voor de gehele productie: niets is zo maar. 'Der Fliegende Holländer' revisited, geregisseerd door Joke Hoolboom. De Veerensmederij geeft ruimte aan de luisteraars maar ook aan een strakke enscenering. Dit alles vaart op de eclectische muziek van Niek Idelenburg. Hij componeerde makkelijk in het gehoor liggende neobarok met een scheut jazz, een vleugje minimal en laat zijn voorliefde voor Bach doorschemeren. De uitwerking van deze in crisistijden opgetuigde performance is knap geslaagd'

Trouw ★★★★★ Frederique Berntsen

Van rechts naar links: Martijn Cornet als *Vliegende Hollander*, Erik Slik als matroos en Marcel van Dieren als stuurman

INDRUKWEKKENDE OPERA SPRINGT BEHENDIG DOOR DE WERELDGESCHIEDENIS

RECENSIE VLIEGENDE HOLLANDER | THEATERKRANT

Door Henri Drost

Met overwegend jonge solisten en musici maakt Holland Opera indruk met *Vliegende Hollander*, een tijdens de huidige coronacrisis gecomponeerde opera die niet alleen minimal music, Bach en Wagner met elkaar verweeft, maar ook zeer actueel is en verwijst naar de geschiedenis van de speellocatie.

Verdwenen is het zwarte doos theater in de Veerensmederij, tot 2000 werkplaats van de Hollandse IJzeren Spoorwegmaatschappij en sindsdien thuisbasis van Holland Opera. Hierdoor ontstaat een ruimte van negenhonderd vierkante meter, waarin het publiek – op anderhalve meter afstand van elkaar – over de volle lengte van dit industrieel erfgoed wordt geplaatst voor een operapremière die een half jaar geleden niet in de planning stond.

Het resulteert in een uitzonderlijk breed toneel, waarvan Holland Opera optimaal gebruik maakt. Uiterst links, boven de plek waar normaal de bar en garderobe zich bevinden, speelt een ensemble met contrabas, cello, hobo en fagot. Links op het speelveld staat een piano, rechts percussie en melodisch slagwerk. Daarboven de controlekamer waar God via meerdere monitoren de mensheid en het wereldnieuws volgt. Bewonderenswaardig is hoe de zo op flinke afstand van elkaar spelende musici elkaar feilloos vinden, met een even transparante als ruimtelijke klank tot gevolg.

Hoewel componist Niek Idelenburg er zeker in het begin nadrukkelijk uit citeert, is deze *Vliegende Hollander* absoluut geen bewerking van Wagners opera. Ook het libretto van Joke Hoolboom grijpt niet terug op Wagner. Al voor Wagners opera waren er al vele bewerkingen van de saga te vinden, en tot op de dag van vandaag duikt het spookschip en zijn vervloekte bemanning even gemakkelijk op in *Pirates of the Caribbean* als *SpongeBob SquarePants*. In het kort: de Hollander en zijn schip zijn gedoemd eeuwig de zeven zeeën te bevaren. Slechts eens in de zeven jaar mag de Hollander aan land gaan om van de vloek te worden verlost door een vrouw die hem trouw blijft tot in de dood.

Die vrouw (Senta, zeer overtuigend gespeeld en gezongen door Elisabeth Hetherington) is hier aanvankelijk vooral bezig met zichzelf, haar Facebook- en Instagramlikes. Op haar smartphone leest zij voor het eerst over die *Vliegende Hollander* en raakt zo geïntrigeerd dat wanneer zij hem daadwerkelijk ontmoet voor hem valt, zelfs als zij te horen krijgt: 'het is maar een verhaal, en sprookje, een portret, meer niet.' Maar zij beseft dat haar wereld uitzinnig maar nep is en zij zijn redding kan zijn: 'I will guide you, just follow me.'

God is hier een vrouw (sterk gezongen door Stephanie Desjardins), die overtuigd is dat niet alle mensen slecht zijn, en reageert op alle voorstellen van de duivel (bariton Arnout Lems, die ook zeer fraai de hogere noten zingt) om het tegendeel te bewijzen verveeld. Een zondvloed? Hebben we al eens gedaan, ontzettend veel werk. Oorlogen? Die zijn er altijd. Een nieuwe ziekte? Daar vinden de mensen wel weer op. Het compromis is één man te testen, de Hollander (Martijn Cornet), want geen zeeman vloekt beter en 'hij roof en plundert en noemt dat handel'. De duivel en de Hollander en zijn bemanning zingen daarom in het Nederlands, God en Senta in het meer universele Engels.

Hoewel God gekleed is in maagdelijk wit en de duivel in het zwart, is het onderscheid tussen goed en kwaad minder scherp dan op het eerste gezicht lijkt. Op het moment dat God en de duivel hun pact sluiten trekt zij identiek rode handschoenen aan – iedereen heeft bloed aan de handen – en gedurende de opera proberen beiden de gebeurtenissen in het eigen voordeel te sturen. Actuele ethische vraagstukken worden daarbij niet geschuwd: 'Waarom langer leven dan noodzakelijk?'

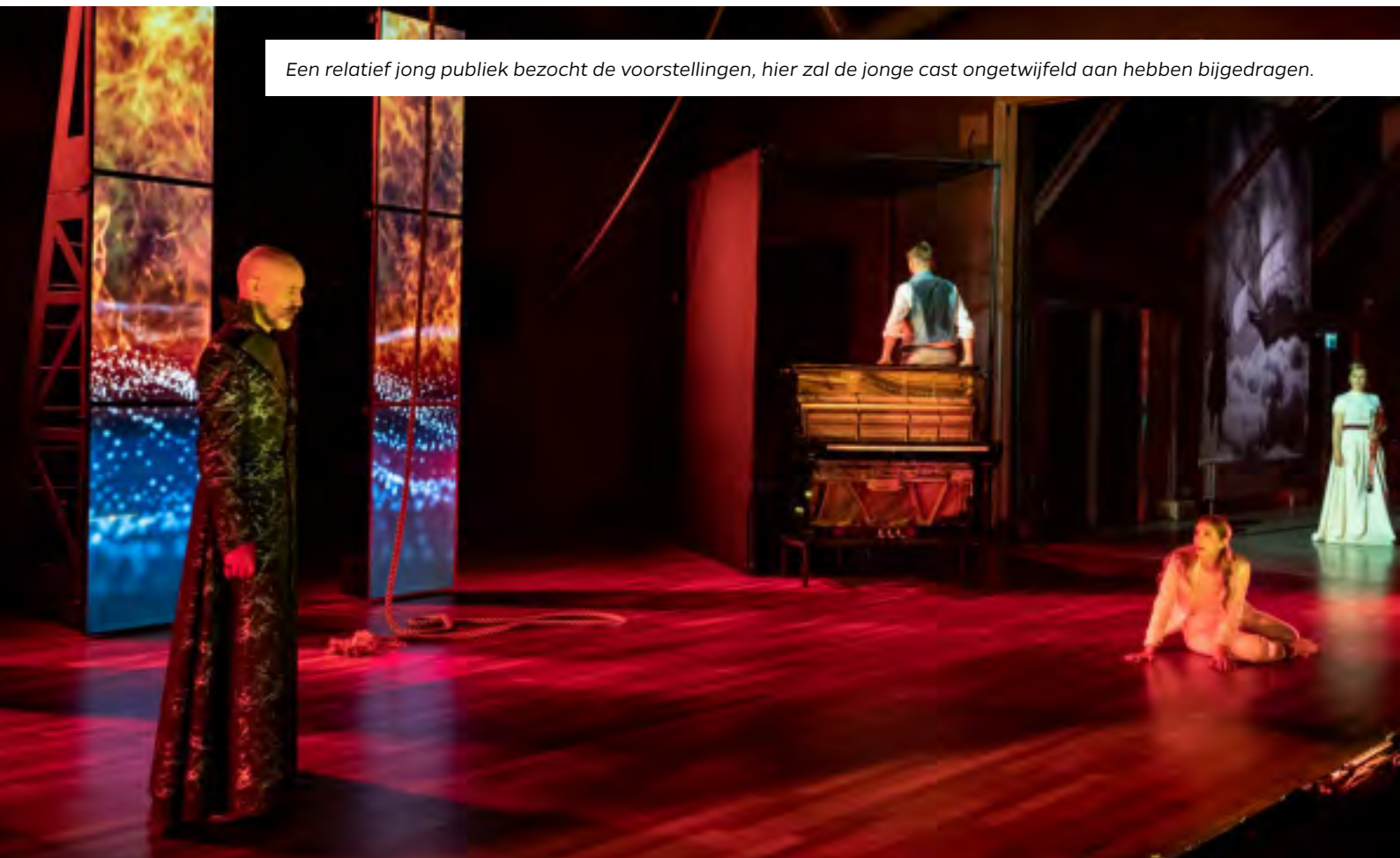
Videoprojecties van Ruben Pest in het midden van het speelvlak tonen beelden van water en vuur, maar ook selfies van jongeren en snel gemonteerde fragmenten uit de industriële en wereldgeschiedenis, beginnend met de eerste bewegende beelden van treinen – een verwijzing naar de geschiedenis van de Veerensmederij zelf. Op deze wijze wordt in korte muzikale intermezzo's getoond wat er in zeven jaar allemaal kan veranderen, waardoor de opera behendig springt van 1880 naar het heden en toont hoe het vooruitgangsideaal ook resulteert in verregaande industrialisatie en globalisering van de vrije markteconomie.

Daaraan ontsnappen is evenmin mogelijk als ontsnappen aan het vervloekte schip, illustreren stuurman Marcel van Dieren en matroos Erik Slik als zij zich zonder succes proberen op te

hangen. Zelfs het schip afspringen baat niet, de golven smijten je genadeloos weer terug aan boord. Een bijzondere rol is daarbij weggelegd voor de door een computer aangestuurde autonoom spelende piano, die fungeert als het vervloekte spookschip en symbolisch is voor de dolende ziel.

Als de Hollander na vijf kwartier eindelijk rust vindt, klinkt het slotakkoord van de Matthäus-Passion. Het ontroert en is uiterst effectief. Hier verbindt Idelenburg zowel de klankwerelden van God, Senta en de Hollander, als dat hij wenkt naar Wagner, die na de wereldpremière van zijn opera in 1843 aan de partituur bleef schaven en pas zeventien jaar later als het zogenaamde 'transfiguratie- of verlossingsslot' toevoegde. 'Ruhe sanfte, sanfte ruh...

Een relatief jong publiek bezocht de voorstellingen, hier zal de jonge cast ongetwijfeld aan hebben bijgedragen.

EDUCATIE

MUZIEK XPRESS 2.0

In 2020 bereikte Holland Opera 50 scholen (ondanks corona), waarvan 4 scholen in het S(B)O en 2 scholen in het VO. Hiervan namen 17 scholen actief deel aan een workshop en/of project (Station Noord, Zuid, West of Oost) binnen de Muziek Xpress 2.0. De overige scholen bezochten via de intercity Muziektheater de Veerensmederij om een voorstelling bij te wonen. Deze leerlingen kregen wel het online interactieve lesmateriaal.

In januari 2014 is Holland Opera gestart met de Muziek Xpress 1.0; een uitgebreid educatief muziekprogramma waarin Holland Opera de band met haar jonge publiek uit de regio Amersfoort versterkt en de leerlingen stimuleert zelf muziek te maken. In 2017 heeft dit project een doorstart gemaakt als Muziek Xpress 2.0.

2018 – 2020 DE DOORSTART VAN DE MUZIEK XPRESS 1.0

In het activiteitenplan (2018 – 2020) formuleerden wij de ambitie om het aantal actief betrokken leerlingen te laten groeien van 2.950 in 2016 naar 3.460 in 2020. Met een deelname van 5.125 leerlingen in 2020 is deze doelstelling ruimschoots behaald.

MUZIEK STATIONS

- **Station Noord, Opera Xpress;** de verbinding tussen diverse bedrijven en muziek. Leerlingen bezoeken een bedrijf, verzamelen producten, verwerken deze tot instrumenten en bereiden een concert voor in de Veerensmederij, voorafgaand aan een professionele voorstelling;
- **Station Zuid, van Boek tot Podium;** de verbinding wordt gelegd tussen begrijpend lezen en muziek. Leerlingen bezoeken de bibliotheek, zetten teksten op aangeleverde muziek, studeren dit in en presenteren een korte voorstelling in de Veerensmederij, voorafgaand aan een professionele voorstelling;
- **Station West, Tafelmuziek;** de tafels leren op muziek. Vervolgens bezoeken de leerlingen een repetitie van de later te bezoeken voorstelling in de Veerensmederij;
- **Station Oost;** dit station vormt een eerste kennismaking met muziektheater voor leerlingen in de onderbouw van het basisonderwijs door middel van actieve muziekworkshops voorafgaand aan een bezoek van een voorstelling.

In 2020 hebben 17 scholen de meer intensieve stations van de Muziek Xpress aangedaan (in 2017 waren dit er 8).

PARTNERSCHOLEN 2020

- KBS de Kameleon (Amersfoort)
- KBS de Kubus (Amersfoort)
- PCBS Kon-Tiki (Amersfoort)
- OBS de Magneet (Amersfoort, Soesterkwartier)
- PCBS 'Anker (Amersfoort, Soesterkwartier)
- PCBS Windroos (Amersfoort)
- PCBO PWA Beekenstein (Amersfoort)
- PCBO Vuurvogel (Amersfoort)
- VO Corderius college (Amersfoort)
- VO MAVO (Amersfoort, Muurhuizen)
- VO Gymnasium (Amersfoort)
- SBO DaVinci Eemland (Amersfoort)
- SO de Werf (Amersfoort)
- SBO Michaëlschool (Amersfoort)
- BS de Eerste Rith (Breda)
- NBS Teteringen (Teteringen)
- BS de Rosmolen (Ulvenhout)

RESULTATEN 2020

2020 was een roerig jaar; de wereld stond (en staat) op zijn kop door het coronavirus.

Dit had ook zeker effect op de praktijk van Holland Opera (HO); scholen sloten hun deuren in maart en ook de rest van het jaar lieten niet alle scholen externe docenten toe. Wij hebben ons echter flexibel opgesteld tegenover de scholen en regelmatig met hen overlegd en afgestemd.

Door corona zijn er ruim 3.000 leerlingen minder bereikt dan oorspronkelijk hadden ingeschreven voor de diverse programma's. Heel jammer, maar toch hebben wij het verlies tot het minimum weten te beperken.

In totaal komen we wat lager uit dan in 2019 zoals u kunt lezen in onderstaande tabel.

	2019	2020
Aantal leerlingen	6240	3104 (6755 ¹)
Aantal activiteiten	205	146 (238)
Aantal scholen PO	41	44
Aantal scholen S(B of V)O	6	4
Aantal scholen VO	9	2

Gelukkig hebben veel leerlingen een bezoek kunnen brengen aan een van de schoolvoorstellingen van *Zwanenmeer* begin 2020, en konden activiteiten uitgesteld worden.

Online wist HO leerlingen te bereiken met Tafelmuziek en online voorstellingen en educatiemateriaal, maar dit bereik is niet exact vastgelegd.

IMC ON TOUR | EMBRACE YOUR FUTURE

Onlangs is gestart met een nieuwe pilot in samenwerking met IMC On Tour. Zij bieden kinderen en jongeren die net in Nederland wonen en de taal nog niet goed beheersen een cultureel programma waarbij ze kennismaken met beroepen in Nederland.

In december is de eerste groep jongeren ontvangen in theater de Veerensmederij, waar zij een kijkje namen bij een repetitie van *Mijs met de Zwavelstokjes* en zanger Florian Just vragen mochten stellen over zijn vak. Het waren jongeren uit Kenia, Iran en Amerika, variërend in leeftijd van 12 tot 16 jaar. Het was bijzonder om deze jongeren in huis te hebben, op één na waren zij nog nooit in een theater geweest.

Hartelijk dank voor de fijne ontvangst afgelopen woensdag! De leerlingen vonden het indrukwekkend en waren verrast over wat er allemaal bij komt kijken tijdens een repetitie. Ze willen het liefst de hele voorstelling zien, wat ik een mooi compliment voor het hele team vind. Bij IMC on Tour én het Taalcentrum hebben jullie er in ieder geval fans bij!

Sylvia Schaik, leerkracht IMC on Tour

STAGEPLAATSEN

Holland Opera is een erkend opleidingsinstituut.

Studenten van diverse opleidingen kunnen stage lopen, zo werkt het gezelschap met:

- Conservatorium Den Haag (afdeling zang)
- Conservatorium Utrecht (afdeling zang)
- Conservatorium Groningen (afdeling zang)
- Conservatorium Utrecht (docent muziek)
- Codarts Rotterdam (afdeling dans)
- Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (afdeling kunst en economie)
- ArtEZ (educatie en theatermakers)
- HU (Hogeschool Utrecht, afdeling marketing communicatie)

Door Corona waren stages helaas niet mogelijk in 2020.

¹ De aantallen tussen haakjes zijn de aantallen die waren bereikt zonder coronamaatregelen.

MARKETING

AANDACHT IN DE (LANDELIJKE) MEDIA

De producties die Holland Opera speelde in 2020 kregen allen aandacht van de landelijke pers.

RECENSIES

Zwanenmeer

4 sterren in NRC, Volkskrant en Theaterkrant

Vliegende Hollander

4 sterren in NRC en Trouw

Groene Amsterdammer en Theaterkrant

(zeer positief, geven geen sterren)

Ruimtevlucht

4 sterren Volkskrant, Theaterkrant (keuze van de criticus)

De volledige recensies vindt u op www.hollandopera.nl.

Er zijn publicaties en interviews voorafgaand aan de voorstellingen verschenen in:

- AD Amersfoort • AD Utrecht • Algemeen Dagblad
- Amersfoort NU • Dagblad van het Noorden
- De Stad Amersfoort • Scenes • Klassieke Zaken
- Luister • Parool • Stadsblad Utrecht • Trefpunt Houten
- Trouw • Volkskrant

MARKETINGSTRATEGIE OPERA IN EIGEN BEHEER

In verschillende fasen zijn betaalde marketingtools ingezet:

- eerste uitingen in digitale nieuwsbrieven, 3 maanden voor aanvang voorstelling;
- lagere prijs tickets bij try-outs;
- 2 maanden voor aanvang save the date naar het premièrebestand;
- 2 maanden voor aanvang een A0 posterronde in Utrecht, Amersfoort en Amsterdam;
- vanaf 4 weken voor de eerste voorstelling radiospots op radio 1 en radio 4;
- door corona kregen wij een zeer grote korting op billboards langs de A2 en A12 voor *Vliegende Hollander* ;
- e-flyer naar het hele adressenbestand, 4 weken van tevoren.

ONLINE STREAMING

Alle voorstellingen zijn opgenomen en gemonteerd in eigen beheer tot ware speelfilms. Deze films worden bewaard op Vimeo. Sinds eind 2020 zijn onze films online te streamen via www.hollandopera.nl door een samenwerking met Cultuurticket.nl. en worden uitgezonden via NPO start en gestreamd via Cultuurticket.nl. Ook zijn onze opera's te zien via Stingray.

Op onze website www.hollandopera.nl staat al het bestaande (bewegend) beeldmateriaal dat is gelinkt naar onze eigen pagina op. Hierop zijn onder andere fragmenten van alle voorstellingen te zien.

SAMENWERKING NPO-START EN STINGRAY (INTER)NATIONAAL

HO is in 2012 een samenwerking met Stingray aangegaan. Deze samenwerking is in 2020 gecontinueerd.

In 2017 zijn wij tevens een samenwerking aangegaan met cultuurkanaal NPO-2-Extra. Afgesproken werd dat de opera's *Orfeo Underground* en *Don Giovanni* vanaf 2017 tenminste 2 jaar worden uitgezonden. Vanaf 2019 wordt tevens *STYX* uitgezonden, vanaf 2020 *Zauberflöte/Requiem*, vanaf 2021 *King Lear* en ook voor *Vliegende Hollander* zijn inmiddels afspraken gemaakt. In januari heeft de NPO besloten 11 opera's van Holland Opera via NPO-start in 2021 uit te zenden.

ONLINE MARKETING

Vanaf medio 2016 wordt HO bijgestaan door **Afdeling Online** bij het werken met google adwords/grants/analytics en het doormeten van social media. Afdeling Online is een jong bedrijf met kennis van zaken. Doel is om zelf de cijfers te genereren en te monitoren, waarna zij waar nodig kunnen bijsturen of aansturen. Voor social media geven zij handige tools om te zien hoe posts scoren en hoeveel rendement (lees tickets) je eruit haalt.

VOORSTELLINGEN IN EIGEN BEHEER | SPREIDING

VLEIGENDE HOLLANDER

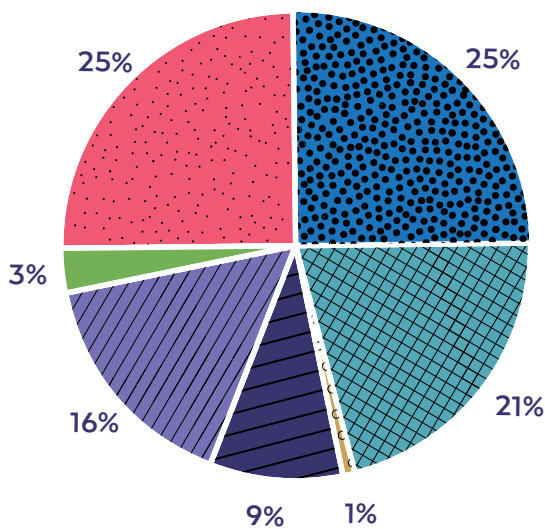
Al jaren brengt Holland Opera locatieopera en kerstvoorstellingen uit in eigen beheer. Met deze producties richten wij ons met name op de versterking van de band met het publiek uit de provincie Utrecht en de regio Midden Nederland. In diverse campagnes is de rest van het land natuurlijk meegenomen.

De locatieopera's vinden plaats op verschillende plekken in de provincie Utrecht. Niet verwonderlijk dus dat daar de meeste bezoekers vandaan komen. Zo bleken bij *Vliegende Hollander* zowel uit de stad Utrecht als de gemeente Amersfoort 25% van de bezoekers te komen. In totaal kwam er 71% van de bezoekers uit de regio Midden en 29% uit de rest van het land.

ZWANENMEER EN RUIMTEVLUCHT

In 2020 waren *Zwanenmeer* en *Ruimtevlucht* onze reizende producties. Zoals te zien bij het overzicht van het bereik van onze producties hebben we door corona heel veel voorstellingen moeten annuleren. Hierdoor is de spreiding in 2020 zeer gering. In totaal zijn er 18 voorstellingen die goed gespreid zouden hebben gespeeld afgelast.

BEZOEKERS VLEIGENDE HOLLANDER PER REGIO

PRODUCTIES

Zwanenmeer als jeugdopera blijkt een voltreffer
NRC ★★★★★

OPERA ZWANENMEER VOOR KINDEREN BLIJKT EEN VOLTREFFER

DOOR MISCHA SPEL VOOR NRC ★★★★★

Holland Opera laat met *Zwanenmeer* opnieuw zien dat het goede operavoorstellingen voor kinderen kan maken.

Jaarlijks met Kerst brengt Holland Opera, in 2010 opgericht als het eerste jeugdoperahuis van Europa, een familievoorstelling in de Amersfoortse Veerensmederij. Zo passeerde al het vermakelijke *Roodhapje* (2015), dat demonstreerde wat goede kinderopera inhoudt: eenvoud, herkenbaarheid, eenvoudige plot, aansprekende muziek én makersvakmanschap. En na *Meermeisje* (2017, vanaf februari in reprise) komt Holland Opera nu met *Zwanenmeer*, waarvoor kinderboekenschrijver Simon van der Geest een nieuwe tekst schreef, een inhoudelijk vrije mix van Andersen (*De Wilde Zwanen*), Assepoester en Tsjajkovski (*Zwanenmeer*).

Zwanenmeer is opnieuw een voltreffer, waarmee is bewezen dat een goed libretto, ook voor jeugdopera, cruciaal is. Ook Van der Geest houdt het simpel: een koning op vrijersvoeten (de zoetgevooisde Niek Idelenburg) zoekt een vrouw. Wie te kiezen, de geraffineerde Azalea (Ekaterina Levental) met haar toverharp of haar meer alledaags bijzondere zusje Elize (Charlotte Houberg)? De koning aarzelt („player!” smalen de kinderen

in het publiek), en Azalea strooit zand in de machine door de zeven overige zusjes in zwanen te veranderen. Elize kan ze alleen redden door zwigend van brandnetel („au!”) hesjes voor ze te breien. Eind goed al goed: de schattige zusjes muteren weer in meisjes en Elize slaat haar stukgebreide handen dankbaar om de robuuste hals van de koning.

Zwanenmeer heeft drie troeven. De eerste is het zingende septet van Amersfoortse meisjes die, hun ongeschoolde stemmen versmolten tot een goed koortje, duidelijk maken dat muziektheater magisch is, maar ook iets voor iedereen. De tweede is het arrangement. Tsjajkovski bewerken voor viool, cello, klarinet en harp – ja, dat werkt, waarschijnlijk juist omdat ook het origineel zo sterk melodisch is. Derde troef is het laagdrempelige, dramaturgisch slimme libretto. Ruim vijftig minuten vliegen voorbij.

TOUR 2022

De remake van *Zwanenmeer* met speelse animatie van Mr.Beam is vanaf januari 2022 te zien zijn in de Nederlandse en Belgische theaters.

Ruimtevlucht is geen voorstelling voor tere zieltjes, maar daarmee misschien wel nu al een van de meest interessante jeugdvoorstellingen van het jaar.

THEATERKRANT (EVA VAN DE WEERD)

HET EINDE VAN DE AARDE IN PRIKKELENDE, RELEVANTE JEUGDVOORSTELLING

THEATERKRANT (KEUZE VAN EVA VAN DE WEERD)

Holland Opera en Het Houten Huis blijken een gouden combinatie in het scheppen van een fantasierijke wereld.

Het ruimteschip, een spectaculair decor met een slim achterraam (ontworpen door Douwe Hibma en Marlies Schot), heeft een prachtige, tijdloze uitstraling, door moderne vormen en laserachtige tl-lampen te combineren met houtkleuren, en bijvoorbeeld een videobelscherm te laten werken met een ouderwetse draaischijf. Ook de personages zien eruit alsof ze uit allerlei verschillende decennia en werelddelen komen.

De klassieke zang met Italiaanse klanken wordt ondersteund door een elektronische soundscape, die live wordt gespeeld door componist Martin Franke (die samen met Niek Idenburg verantwoordelijk is voor de muziek). De knoppen van het soundboard dienen tegelijkertijd als besturingssysteem van het ruimteschip.

Ruimtevlucht prikkelt op zoveel verschillende manieren dat het bijna overdadig is. Er is zoveel te zien en te horen dat je je steeds blijft verwonderen. De sterke operazang, de veertienkoppige cast, het inventieve decor, de dans en acrobatiek en af en toe een hint van illusionisme komen allemaal samen tot een rijk geheel. Het indrukwekkende is dat al dit spektakel geenszins afleidt van de inhoud. Via de muziek en beeldtaal, bijna zonder woorden, haalt regisseur Elien van den Hoek relevante thema's naar voren. Ze vertelt een klein verhaal over omgaan met eenzaamheid, schuldgevoelens en verdriet, terwijl ze ook inspeelt op het klimaatprobleem.

De duistere aspecten in de voorstelling worden niet onder stoelen of banken gestoken. Het is goed om te zien dat een jeugdvoorstelling zulke zware, relevante thematiek niet schuwt. De

personages op het schip voelen allemaal op hun eigen manier de eenzaamheid van het afreizen naar een nieuwe wereld, het verdriet dat ze anderen op aarde moesten achterlaten en het schuldgevoel dat zij wél onderweg zijn naar een beter leven, terwijl hun naasten in een kritieke situatie achterblijven. De nare gevoelens worden uitgebeeld door mensen in zwarte morphsuits, die een constante onheilspellende sfeer neerzetten en zich langzaam steeds meer vastklampen aan de personages. De personages moeten leren om te gaan met deze gevoelens, en accepteren dat ze onderdeel zijn van hun nieuwe leven.

Er zitten er een paar hartverscheurende momenten in de voorstelling, zoals wanneer het helderziende meisje met haar ouders op aarde belt, die een verjaardagsliedje voor haar zingen totdat de verbinding plotseling verbroken wordt. Ook wordt het spannend, wanneer het ruimteschip kapot dreigt te gaan. Gelukkig zit er ook veel humor in de voorstelling, voornamelijk door visuele grapjes en illusionisme. Er blijft echter altijd een bitterzoet randje aan zitten, bijvoorbeeld wanneer het ei op pootjes heimwee krijgt en verandert in een ufo'tje. Door het raam van het ruimteschip zie je een lichtgevend eitje wegvliegen, een vertederend beeld, maar je vraagt je ook af of het goed zal aflopen.

De voorstelling mondt uit in een bitterzoet einde. *Ruimtevlucht* velt geen oordeel over de ruimtereizigers, maar stelt vooral ethische vragen: als je jezelf kunt redden terwijl de wereld vergaat, zou je dit dan willen? Is het verkeerd om anderen daarvoor achter te laten? En breder: hoe leer je omgaan met rouw en schuldgevoelens? *Ruimtevlucht* is geen voorstelling voor tere zieltjes, maar daarmee misschien wel nu al een van de meest interessante jeugdvoorstellingen van het jaar.

Het thema van deze opera heeft met de wereld van nu te maken, met de hoogmoed van de mensheid

PETER VAN DER LINT TROUW

VLIEGENDE HOLLANDER

19 AUGUSTUS T/M 13 SEPTEMBER

WAT EEN ALOUDE SAGE ZEGT OVER ONZE VELE VLIEGUREN

TROUW PETER VAN DER LINT

Met Wagner heeft 'Vliegende Hollander' van Holland Opera weinig te maken. De mythe over de niets ontziende, zichzelf verrijkende en vervloekte Hollander staat voor de huidige tijd, overvol vlieguren en verregaande globalisering. God – in deze vertelling een vrouw – wedt met de duivel dat de mens die zij geschapen heeft niet 'slecht' kan zijn.

Peter van der Lint

Ik heb het net ook tegen God gezegd", klinkt het door de ruimte van de Veerensmederij in Amersfoort. In de oude werkplaats van de Hollandse IJzeren Spoorwegmaatschappij, waar vroeger de veren voor de onderstellen van treinen werden gesmeed, zijn de repetities aan de gang voor 'Vliegende Hollander'. Het nieuwe project van Holland Opera is in sneltreinvaart ontwikkeld toen het virus alle andere plannen en voorstellingen liet stranden.

Die God, waarover regisseur Joke Hoolboom het in haar regieaanwijzing heeft, is een personage in de opera waarvoor zij het libretto schreef. Net als de duivel trouwens. In hun beider kostuum is de kleur rood verwerkt, als een soort verborgen verwantschap. "Ik geloof niet zo in hét kwaad, of hét goede", zegt Hoolboom. Bij haar is God een overigens een vrouw. Niek Idelen-

burg, die al een kwart eeuw met Hoolboom samenwerkt, schreef de muziek voor *Vliegende Hollander*. Het is de eerste opera van de dirigent, zanger, pianist en componist. Zeventig minuten muziek in amper twee maanden gecomponeerd. "Wagner componeerde zijn 'Der fliegende Holländer' ook in twee maanden, wist je dat?", vraagt Idelenburg.

In de mooie industriële ruimte staan twee enorme ventilatoren te draaien. Verkoeling tijdens een korte pauze. Het is een van de laatste zinderende dagen van de hittegolf in augustus. Op de grond voor die windmachines ligt slagwerker Christiaan Saris languit op zijn rug. Blote voeten, korte broek, het hemd vrolijk opbollend in de wind. Om hem heen rustige bedrijvigheid, geen stress. Als de ventilatoren zwijgen, gaat Saris naar zijn slagwerkhoeke links op het toneel. Helemaal rechts op een verhoging zit het instrumentaal ensemble: althobo, fagot, cello, contrabas, elektrische gitaar. De zes zangers zoeken hun plek op, en de repetitie gaat soepeltjes verder.

LEITMOTIV

In de ouverture citeert Idelenburg heel even wat muzikale motieven uit Wagners opera, maar daarmee houdt elke vergelijking op. Wagner zat hem verder niet in de weg, al heeft wel elk perso-

nage zijn eigen Leitmotiv, net als bij de Duitse operavernieuwer. Bij Idelenburg klinkt rock naast barok, basso continuo naast jazz. Ik wilde niet per se iets totaal nieuws maken”, zegt Idelenburg, “maar iets dat vooral prettig was om naar te luisteren. “Mijn eigen achtergrond is best divers, en dat hoor je terug. Ik hou van afwisseling. Mensen vroegen mij tijdens mijn studie al wanneer ik nou eens zou gaan kiezen – voor het een of het ander. Maar dat kon ik niet, ik wilde alles tegelijk doen, vond alles leuk. De uitgangspunten voor deze opera waren God en de duivel, dat was het startpunt van waaruit ik ging componeren. En omdat Bach in de klassieke muziek haast gelijk staat aan God, moest zijn muziek hier aanwezig zijn. Bach fungeert als verzoener tussen de verschillende karakters.”

Uitgangspunt voor het libretto was niet zozeer het verhaal zoals dat in Wagners opera verteld wordt, maar het oorspronkelijke verhaal van Sir Walter Scott uit 1812. Daarin gaat het over de angst voor de niets ontziende koopmansgeest van de Hollander die handel dreef om zich zelf te verrijken ten koste van anderen.

WEDDENSCHAP

God gaat een weddenschap aan met de duivel. In haar ogen kan de mens die zij geschapen heeft niet zó slecht zijn. De duivel daagt God uit om de Hollander te testen. Die lastert God omdat hij de Kaap wil ronden, voor gunstige wind kiest, en uitvaart terwijl op Pasen de kerkklokken luiden. Hoogmoed die voor de val komt dus. “*We hadden het al vaker over Wagner gehad met elkaar*”, zegt Hoolboom. “Niek was aan het begin van de corona-tijd best wel depri, omdat alles wegviel. Ik heb vrijwel meteen de knop omgezet. We moesten iets anders gaan maken, onze verantwoordelijkheid nemen voor onze mensen, ons gezelschap. Ik heb veel gewandeld, en wandelen werkt echt goed. Tijdens het wandelen ontstond het idee voor dit project. We dachten meteen aan iets kleins, omdat zingen in eerste instantie ook niet meer mocht. Niek begon met de ouverture, ik met het libretto. Zodoende konden we goed op elkaar reageren. Ik ben schetsen gaan maken in verschillende scènes. Hier een aria, daar een duet. Je hebt in eerste instantie veel te veel tekst, dus ik heb behoorlijk wat mooie regels weg moeten gooien.

VLIEGTUIGSTREPEN

“Het thema van deze opera heeft met de wereld van nu te maken, met de hoogmoed van de mensheid. Tijdens die wandelingen zag ik intens blauwe luchten, zonder strepen. Er heerste stilte. Zo bijzonder. Alsof je terug in de tijd ging. Ons verhaal bestrijkt 140 jaar, vanaf het ontstaan van de film, de hele industri-

ele revolutie, de versnelling die het vliegtuig bracht, tot aan de globalisering van nu. In 2013 ontmoet de Hollander een jonge vrouw, Senta. Hij vertrekt weer voor hij zich aan haar bekend maakt. In de zeven jaar daarna – de periode die de Hollander voor zijn godslastering op zee moet doorbrengen voordat hij weer aan land mag om een trouwe vrouw te vinden – kan enorm veel gebeuren. We laten beelden van die jaren langs flitsen – Obama, Poetin, knielende zwarte footballspelers, EU-leiders met mondkapjes, Greta Thunberg.”

SPOOKPIANO

In de voorstelling wordt een belangrijke plek opgeëist door een vreemde piano. Die doet hier dienst als het spookschip van de Hollander. “Die piano is als het roer van de verdoemde schipper”, legt Idelenburg uit. “In het begin bespeelt Martijn Cornet, die de rol van de Hollander zingt, die piano nog zelf. Maar al gauw wordt die piano overgenomen door de duivel. Die neemt bezit van de piano, die dan uit zichzelf gaat spelen. Een spookpiano. De Hollander moet zijn roer uit handen geven. In de piano is een computer ingebouwd en we kunnen daarmee elke toets apart afstemmen. Er is een clicktrack aan gekoppeld zodat iedereen in de maat met de piano blijft.”

In de muziek voor de duivel gebruikte Idelenburg vooral het interval van de tritonus, een verminderde kwint. Die werd vroeger vaak *diabola in musica* genoemd – de duivel in de muziek. Tijdens de repetitie zingt de duivel (bariton Arnout Lems) hoog boven een virtuele muur van vuur ‘Geen vrouw kent trouw’. Zijn ‘aria’ is gezet op een soort koraalmelodie die van Bach zou kunnen zijn. Voor Wagner was die opofferingsgezindheid van de vrouw, Senta in dit geval, allesbepalend. Hoe actueel is dat eigenlijk nog?

“Die opoffering is een toevoeging aan de mythe van Heinrich Heine”, legt Hoolboom uit. “In de oorspronkelijke sage is de Hollander niet te redden. Compleet vervloekt en reddeloos verloren. Maar in onze productie gaat het niet om die opoffering alleen. Senta maakt een hele ontwikkeling door. In het begin is het een meisje van nu, die helemaal opgaat in haar telefoon en de influencers die daar op te zien zijn. Ze maakt selfies, creëert een beeld van zichzelf dat niet per se klopt met de werkelijkheid. Ze raakt vervolgens gefascineerd door een foto van de Hollander, en uiteindelijk voor de echte mens op dat plaatje. Ze kiest aan het einde voor zichzelf én voor hem. Beter één dag goed en volledig geleefd.” De repetitie loopt op zijn eind. De zangers trekken zich terug tussen de led-zuilen waarop daarnet nog de golvende zee geprojecteerd werd. In de muziek klinkt in het slotakkoord die overbekende voorhouding waarmee Bach zijn ‘Matthäus-Passion’ afsluit. Hoop.

*'Geen braaf meisje met de zwavelstokjes,
maar een pittige dansende Mijs met veel daadkracht'*

DANS GEEFT MIJS MET DE ZWAVELSTOKJES DAADKRACHT

SCENES NOVEMBER 2020

Met *Meisje met de zwavelstokjes* opende Holland Opera tien jaar geleden het eigen theater, de Veerensmederij in Amersfoort. Vele succesvolle familieopera's volgden en deze kerstvakantie is het bekende sprookje van Hans Christian Andersen opnieuw te zien. Maar wel in een actuele bewerking.

Mijs met de zwavelstokjes is een muzikale wintervoorstelling waarin film, theater, droom en werkelijkheid in elkaar overvloeien. In een koude winternacht zit een meisje alleen op straat. Ze probeert zwavelstokjes te verkopen, maar niemand wil ze hebben. Terwijl binnen de kachels branden en de tafels feestelijk gedekt zijn, moet ze aan haar opa denken. 'Elke keer als het meisje een zwavelstokje afsteekt, dan zien we de opa verschijnen. Hij troost haar en geeft haar hoop. Met sprookjes, maar ook met de muziek van Purcell,' vertelt arrangeur en componist Niek Idelenburg.

'Het grootste verschil met tien jaar geleden is dat het meisje nu geen zangeres is, maar een danseres. We kunnen zo meer dynamiek meegeven aan de voorstelling. Als de regies

van Joke Hoolboom een meisje bevatten, dan is dat meestal een heel daadkrachtig meisje. Het meisje in het heel zielige sprookje van Andersen is al heel snel een heel lijdend meisje. Maartje Pasmaan geeft haar veel meer daadkracht.'

Ook de muziek heeft Idelenburg aangepast. 'Ik grijp wel terug op de muziek uit de voorstelling van tien jaar geleden, maar heb speciaal voor haar ook een nieuw muziekstuk gemaakt. Die muziek verklankt veel meer een meisje dat vecht, dit allemaal niet wil en het van zich af wil dansen. Een heel heftig stuk, maar dat is ook wel lekker, zeker voor het publiek. Ze zien en horen iemand die er tegenin gaat.'

De muziek van Oene van Geel en Purcell heeft Idelenburg opnieuw gearrangeerd. 'De arrangementen die ik tien jaar geleden maakte, waren vooral heel keurig. Ik had Purcell bijna een op een vertaald naar de instrumenten die wij gebruikten. Daar ben ik nu brutaler mee omgegaan.' Nieuw is Winter uit de Vier jaargetijden van Vivaldi. 'Dat hele bekende stuk klinkt heel anders in de instrumentatie die wij gebruiken. Ik heb

soms de elektrische gitaar de eerste vioolpartij gegeven en als zo'n jankende gitaar de bovenste lijntjes speelt, heeft dat een totaal andere impact. Het is een hele andere energie. De marimba daaronder heeft de functie van de strijkers.'

De keuze voor een ensemble van viool, gitaar, bas en percussie biedt Idelenburg de mogelijkheid om het hele scala aan instrumenten en emoties in te benutten. 'Eigenlijk zijn het twee ensembles ineens: een barokensemble en een rockband. Heleen Knoop is daarbij echt een geweldige violiste en ik vind het ook belangrijk dat je kinderen laat zien hoe geweldig het is als iemand op heel hoog niveau staat te musiceren. Een slagwerk-set biedt één speler een heel arsenaal aan instrumenten met vele mogelijkheden. Het is heel dankbaar

om daar voor te arrangeren, omdat je veel klankkleuren kunt creëren. De gitaar heeft een dubbelfunctie: solo-instrument als elektrische gitaar, in de vorm van akoestische gitaar als onderdeel van basso continuo zoals gebruikt werd in barokmuziek.'

Film speelt eveneens een grote rol in de voorstelling. 'Joke Hoolboom is elf jaar geleden met een cameraploeg naar Noorwegen gereisd. Daar hebben ze ongelooflijk mooie opnames in de sneeuw gemaakt. We zien het meisje echt door die sneeuw ploegen, maar zonder haar gezicht in beeld zodat we die beelden nu opnieuw kunnen gebruiken. Deze opnames hebben we aangevuld met nieuwe, van bos naar heide, naar zee, naar de duinen. Het effect daarvan is dat het meisje van-

uit sneeuw naar een heel dor landschap gaat. Zo is het ook een stuk dat over het klimaat gaat. Dat benoemen we verder niet, maar de dood van het meisje krijgt zo een aangrijpende en actuele extra laag.'

Deze zomer maakte Holland Opera inventief gebruik van het eigen theater door de tribune over de volle lengte van de voormalige Veerensmederij te plaatsen. Het resulteerde in lovende recensies en vijf en twintig uitverkochte uitvoeringen van *Vliegende Hollander*. 'Het is natuurlijk fantastisch dat we die ruimte hebben. We hebben geluk ten opzichte van gezelschappen die dat niet hebben. Wij zijn niet afhankelijk van een theater dat van alles moet regelen.'

Voor *Mijs met de zwavelstokjes* gaat Holland Opera een vergelijkbare opstelling hanteren. 'Daarmee heb je een wel wat ongebruikelijk toneelbeeld, dat veel breder is dan in welk theater dan ook, maar we kunnen zo wel coronaproof staan. De tussenwand gaat wel dicht, omdat de voorstelling tweemaal op een dag speelt en zo de inloop van nieuw publiek gescheiden kan worden van het publiek dat de voorstelling net heeft gezien.' En hoewel nog veel onzeker is, hoopt Idelenburg dat de voorstelling begin volgend jaar door heel Nederland kan reizen.

Holland Opera - Mijs met de zwavelstokjes. 18 december t/m 3 januari Veerensmederij, Amersfoort. Daarna tournee door Nederland. Afgelast door 2de Lockdown

VERWACHT 2021

DE VOS, DE RAAF EN HET MEISJE

Coproductie met Muziek Smederij

Muziek: Niek Idelenburg

Tekst: Daantje Idelenburg

Regie: Rianne Meboer

Bij HO ervaar ik de ruimte om mijn eigen signatuur te ontwikkelen waarbij muziek en beeld samen de basis vormen van opera. Het is inspirerend om te zien hoe er bij HO altijd doorontwikkeld en geëxperimenteerd wordt, zowel inhoudelijk als in de verbinding met het publiek. Ik hoop mij hier te ontwikkelen als operamaker voor de toekomst.

Rianne Meboer | regisseur

Bij een wandeling in het bos ontmoet een meisje een pratende Vos. Deze Vos organiseert een surprise party voor mevrouw Muis en omdat hij zelf niet goed kan schrijven vraagt hij of het meisje hem wil helpen.

Maar is de Vos wel helemaal eerlijk? Is dit echt de verjaardag van mevrouw Muis?

PREMIÈRE OKTOBER 2021
HERFSTUITJES
AMERSFOORT

MUZIEK XPRESS 2.0

Educatief project waarbij het zelf maken van muziek door kinderen en jongeren voorop staat

Intensieve samenwerking met een aantal scholen uit Amersfoort en omstreken, waarbij gekozen kan worden uit 4 verschillende stations. Alle 'muziektreinen' voeren uiteindelijk naar het Centraal Station; de theaterzaal van de Veerensmederij, waar de kinderen een voorstelling bezoeken.

In 2021 zoeken wij de verbinding met scholen uit de stad Utrecht om ook hier leerlingen te verrassen met de Muziek Xpress.

JANUARI T/M DECEMBER 2021

TOEN MIJN VADER DE NACHT IN VLOOG

PROEVE

Onderzoek nieuwe jeugdoperamakers

Muziek: Setareh Nafisi

Concept en regie: Noufri Bachdim

Poppenspel: Pluck Venema

Wachtende Nour (6 jaar) in AZC; het kind dat zoekt naar vrijheid en grenzen wil passeren om te weten wat zich aan de andere kant van die onzichtbare lijn bevindt.

Proeve nieuwe jeugdopera
februari / maart 2021

HOLLAND OPERA

HOLLAND OPERA

HOLLAND OPERA

VLIEGENDE HOLLANDER

Opera in de Veerensmederij

Muziek: Niek Idelenburg

Libretto en regie: Joke Hoolboom

Video: Ruben Pest

Een geactualiseerde bewerking van de sage van de dolende zeeman. De hoofdrollen worden vertolkt door Martijn Cornet (bekend van Don Giovanni) als Hollander en Elisabeth Hetherington (Cordelia in King Lear) als Senta.

VOORSTELLINGEN
JULI T/M SEPTEMBER 2021

DWAALHUIS

Dwaalhuis is een jeugdopera over vergeten, maar ook over je mooiste herinneringen.

Muziek: Niek Idelenburg

Libretto: Daantje Idelenburg

Regie en video: Joke Hoolboom

Als je ouder wordt vergeet je soms dingen, maar juist de oudste herinneringen blijven. Een voorstelling over de kracht van muziek. Want muziek vergeet je nooit.

PREMIÈRE 16 OKTOBER 2021
TOURNEE SEPTEMBER T/M NOVEMBER

MIJS MET DE ZWAVELSTOKJES

Kerstopera voor iedereen vanaf 7 jaar

Muziek: Henri Purcell, Antonio Vivaldi, en Oene van Geel

Concept en regie: Joke Hoolboom

Video: Ard van der Veldt

Choreografie: Jenia Kasatkina

Gebaseerd op het verhaal van Andersen. Een muzikale wintervoorstelling waarin film en theater, dans en zang, droom en werkelijkheid aan de hand van live muziek, in elkaar overvloeien.

PREMIÈRE 10 DECEMBER 2021
VOORSTELLINGEN
9 DECEMBER T/M 9 JANUARI

ALGEMEEN

Algemeen directeur/bestuurder | Joke Hoolboom
Artistiek directeur/bestuurder | Niek Idelenburg
Assistent zakelijk | Emma Brouwer / Frédérique Héman
Productie | Hedwich Hoetink / Mandy Heidstra
Marketing | Sherida Refos / Anne Hoekema
Educatie | Joke Veenstra / Cathelijne Gieske
Bureau | Saskia Brons

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van toezicht bekleedt functies in de advisering, cultuur, juridische zaken, de financiën en het internationale bedrijfsleven. Over het geheel genomen een gevarieerd samengestelde RvT die Holland Opera op tal van vlakken kan adviseren.

Freek Rijna (1955) voorzitter Raad van Toezicht Holland Opera | toegetreden 21 september 2017

Freek is voorzitter van de Raad van Commissarissen bij Sligro Food Group. Tevens is hij lid van de Raad van Commissarissen van CRV en lid van de Raad van Beheer van Royal Cosun.

Ton Zoetbrood (1963) lid Raad van Toezicht Holland Opera | toegetreden 21 september 2017

Sinds 2015 werkzaam als Chief Financial Officer bij Aramco Overseas Company (AOC), het Europese hoofdkantoor van Saudi Aramco. AOC levert diensten aan het moederbedrijf en is daarnaast actief als financiële holding voor diverse internationale investeringen van Saudi Aramco.

Frits Barneveld Binkhuysen (1953) lid Raad van Toezicht Holland Opera | toegetreden 21 september 2017

vicevoorzitter van de Raad van Toezicht van Zorgspectrum in Nieuwegein en lid van de Supervisory Board of Diagnose.Me. Frits was fractievoorzitter in de Provinciale Staten voor de VVD.

Jeannette Franken (1967) lid Raad van Toezicht Holland Opera | toegetreden 21 september 2017

Partner bij CPI Governance, expertise in Governance en Compliance.

Hiske Land (1956) lid Raad van Toezicht Holland Opera | toegetreden 10 december 2019

Auditor bij Stichting Museumregister Nederland en bestuurslid van een aantal stichtingen op cultureel en sociaal gebied. Tot 2018 was zij fractievoorzitter voor Groenlinks in de gemeenteraad van Amersfoort.

De RvT is onbezoldigd actief.

CODE CULTURAL GOVERNANCE

Principe 1

De maatschappelijke omgeving van HO is divers, evenals de kring van externe belanghebbenden. HO heeft zowel een educatie- als een verbredingsdoelstelling: Educatie door het spelen van besloten voorstellingen voor scholen, verbreding door samen te werken met verschillende partners uit het culturele veld.

Principe 2

HO onderschrijft de code en past de principes toe. HO volgt de aanbevelingen op voor zover mogelijk voor een organisatie van beperkte omvang.

Principes 3&4

HO is een stichting met een Bestuur en een Raad van Toezicht en heeft een Bestuursreglement en een Raad van Toezicht Reglement vastgesteld, beiden opvraagbaar bij de directie via info@hollandopera.nl. Hierin staan tevens regels om ongewenste belangenverstremming in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en te vermijden en om te waarborgen dat bestuurders en toezichthouders op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met eventuele tegenstrijdige belangen.

Principe 5

Het bestuur bestaat thans uit twee bestuurders met beiden een contract voor onbepaalde tijd dat conform de CAO-Toneel & Dans wordt ingevuld. De verantwoordelijkheden en werkwijze zijn nader vastgesteld in het bestuursreglement.

Principe 6

Het bestuur scheidt de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving, betreft hierbij de interne belanghebbenden en werkt conform de Code Diversiteit en Inclusie en past de Fair Practice code toe.

Principes 7 & 8

De RvT houdt toezicht op het bestuur en staat het bestuur waar nodig met raad bij. De verantwoordelijkheden en werkwijze zijn nader vastgesteld in het RvT-reglement.

Leden worden (conform het Reglement van de RvT) aangesteld voor (in principe) 4 jaar met de mogelijkheid om deze periode eenmaal te verlengen.

FAIR PRACTICE CODE

Solidariteit

HO staat voor een eerlijke beloning van haar medewerkers. We volgen de CAO-TD bij betaling van ondersteunend personeel (productie, marketing, bureau). We gebruiken de inschaling conform de definities van de functies zoals ze beschreven zijn in deze CAO en berekenen de regel waarin de werknemers uitkomen aan de hand van hun ervaringsjaren. Van de uitvoerende medewerkers (musici, dansers, regisseurs, choreografen, technici etc.) wordt het honorarium berekend conform de CAO-TD (ingeschaald per productie n.a.v. functie en ervaringsjaren) en als zzp-er betaald. Makers als lichtontwerpers, decor- en kostuumontwerpers en geluidontwerpers ontvangen een vooraf afgesproken projectprijs.

Onze begroting is ingesteld op betaling volgens CAO-TD.

Transparantie & Duurzaamheid

De jaarverslagen van de afgelopen 5 jaar zijn openbaar en te downloaden via www.hollandopera.nl. Verder onderschrijven we ook op onze website de drie codes.

Diversiteit & Vertrouwen

We streven naar een inclusieve en diverse samenstelling van ons team.

We zijn een erkend opleidingsinstituut en bieden stageplekken (MO, HBO, WO) aan diverse opleidingen.

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Personeel & Programma

We werven actief op een diverse samenstelling, zowel voor het ondersteunende team als voor de makers, spelers en samenwerkingspartners.

Personeel en programma zijn onlosmakelijk verbonden waardoor een divers personeelsbestand ook voor een divers programma zorgt; onze activiteiten representeren onze makers en vice versa.

Publiek & Partners

Ons eigen theater de Veerensmederij heeft een ringleiding om ook slechthorenden te kunnen ontvangen en is volledig drempelloos. In dit theater en bij de locatie-opera's zijn altijd aparte rolstoelplaatsen en worden voor mensen die slecht ter been zijn ook rolstoelen bij de ingang aangeboden.

Het spelen van schoolvoorstellingen (PO, VO, SO) is een van onze speerpunten. We bereiken hiermee een jong, multicultureel publiek.

Het volledige beleid van Holland Opera inzake de drie codes is op te vragen via: info@hollandopera.nl

Vriendenstichting Holland Opera

Frits Barneveld Binkhuysen (1953)/ radioloog | voorzitter
Annelies Brinkman (1966)/ Consultant Charitatieve en Culturele organisaties | secretaris | penningmeester

Comité van aanbeveling

Dhr. Lucas Bolsius | burgemeester Amersfoort
Jan Willem de Vriend | chef-dirigent Residentie Orkest
Dieuwertje Blok | presentator RADIO 4 en Sinterklaasjournaal
Johan Dorrestein | zakelijk directeur Cello Biënnale

VARIA

Niek Idelenburg is Artistiek directeur bij Holland Opera. Daarnaast is hij dirigent van het Amsterdams Bach Consort (ABC). Met het ABC, bestaande uit een professioneel barokensemble, jonge net afgestudeerde zangers en een kamerkoor bestaande uit goede amateurs, realiseert hij gemiddeld 5 verschillende projecten per seizoen.

Als artistiek directeur is Idelenburg o.a. verantwoordelijk voor het (laten) arrangeren/componeren van de producties en voor het scouten van (jong) talent. Zelf arrangeerde hij een aantal Russische meesterwerken (Moussorgsky, Tsjajkovski, Prokofiev) tot kameropera voor kinderen en componeerde hij *Vliegende Hollander*. Zijn muziek wordt uitgegeven door Donemus.

Verder heeft Idelenburg voor Holland Opera de succesvolle educatieprogramma's Muziek Xpress en Tafelmuziek ontwikkeld <https://vimeo.com/212103278>

Niek is coach van jonge ensembles voor het Festival Oude Muziek. Tevens begeleidt en dirigeert hij, samen met o.a. Emma Kirkby, Marcel Rijans en Maarten Koningsberger als vocal coaches, het talentenproject voor jonge zangsolisten georganiseerd door de Noorderkerkconcerten Amsterdam.

Niek is lid van de beleidsraad van NEOS, het centrum voor educatie van de gemeente Amersfoort.

Joke Hoolboom is algemeen directeur en regisseur bij Holland Opera. Zij regisseerde tal van jeugdopera's en grote opera's op locatie. Ze schreef ook een aantal libretti, waaronder de succesvolle producties: *Vliegende Hollander*, *Roodhapje*, *4 Muskietiers* en *King Lear*.

Als Algemeen directeur heeft Joke er i.s.m. Niek Idelenburg voor gezorgd dat Holland Opera het eigen theater de Veerensmederij in Amersfoort kon betrekken in 2010 en dat het gezelschap in 2017 opgenomen is als Culturele Basisinstelling in deze gemeente. Zij doet de contractbesprekingen met de diverse musici en makers en stuurt het team van Holland Opera aan. Vanaf 2020 wordt zij hierbij geassisteerd door de assistent zakelijk leiding Frédérique Héman. Op dit moment is Joke verantwoordelijk voor het fondsen- en sponsoring beleid van Holland Opera en bepaalt zij samen met artistiek directeur Niek Idelenburg de koers van Holland Opera.

Als regisseur scout en coacht zij nieuwe jeugdoperamakers i.s.m. Niek Idelenburg. Zij bezoekt regelmatig de afstudeervoorstellingen bij de verschillende vakopleidingen voor jonge makers en musici om nieuw talent te ontdekken.

Joke is voorzitter van de Gebruikersvereniging WagenWerkplaats; het voormalige NS-terrein in Amersfoort, waar de Veerensmederij is gevestigd. En is als voorzitter medeverantwoordelijk voor gesprekken met gemeente, NS en de (potentiele) projectontwikkelaar van dit terrein, om hierin de belangen van de al gevestigde bedrijven op de WagenWerkplaats te behartigen. Tevens is Joke voorzitter van het bestuur van Muziektheater de Veerensmederij. In 2020 was Joke lid van de kerngroep Sectorbrede Digitale Infrastructuur Podiumkunsten.

De directie van HO wordt beloond conform de CAO-theater.

BIJLAGEN

MEDEWERKERS EN OPDRACHTNEMERS 2020

ZWANENMEER

Creatie

Componist.....	Pjotr Tjaikovsky
Arrangement.....	Niek Idelenburg
.....	Jesse Passenier
Libretto.....	Simon van der Geest
Regie.....	Joke Hoolboom
Regieassistent.....	Rianne Meboer
Lichtontwerp.....	Maarten Warmerdam
Kostuumontwerp.....	Martijn Kramp
Animatie.....	MrBeam
Geluidsontwerp.....	Tom Gelissen
Dramaturg.....	Madelon Kooijman
Grime.....	Bernadette Hilhorst

Cast

Elize.....	Charlotte Houberg
Azalea.....	Ekatarina Leventhal
Koning.....	Niek Idelenburg

Ensemble

Viool.....	Heleen Knoop
Cello.....	Gerda Marijs
(Bas)klarinet.....	Diederik Ornee
Harp.....	Ekatarina Leventhal

Crew

Productie.....	Hedwich Hoetink
Marketing.....	Bianca van Varik
.....	Sherida Refos
Educatie.....	Joke Veenstra
Stage educatie.....	Cathelijne Gieske
Kleedster.....	Annet Koorevaar
Repetitor.....	Felicity Goodwin
Stage grime.....	Renee van Veldhuizen
Stage grime.....	Joelle Verouden
Kassamedewerker.....	Saskia Brons

Technische crew

Lichttechnicus.....	William Kenter
.....	Wouter Moscou
Geluidtechnicus.....	Maurits Thiel

Film

Camera.....	Pieter Huisman
Camera / regie.....	Joke Hoolboom
Camera / editing.....	Ruben Pest

RUIMTEVLUCHT

Creatie

Regie & concept.....	Elien van den Hoek
Muziek.....	Martin Franke
.....	Niek Idelenburg
Dramaturgie.....	Joke Hoolboom
.....	Loes van der Pligt
Decor.....	Douwe Hibma
.....	Marlies Schot
Kostuums.....	Freja Roelofs
Lichtontwerp.....	Desiree van Gelderen
Vormgeving maskers.....	Andre Kok
.....	Inger Muntjewerff
Regieassistent.....	Zoscha van Erkel
Choreograaf dans.....	Andreas Denk

Cast

Niek Idelenburg.....	kapitein
Björk Nielsdottir.....	co-kapitein
Martin Francke.....	piloot
Martijn Schrier.....	bemannings passagier
Gerben de Jong.....	bemannings passagier
Zoë Schollee.....	bemannings passagier
Nick de Roo.....	bemannings passagier
Annet de Ruiter.....	bemannings passagier
Amber Veltman.....	bemannings passagier
Noah van der Burgt.....	bemannings passagier
Art Srisayam.....	bemannings passagier
Bilal Bachir.....	bemannings passagier
Phoenix Chase-Meares.....	bemannings passagier
Rochelle Deekman.....	bemannings passagier
Harry ter Heegde.....	bemannings passagier

Crew

Hoofd techniek	Gerrit Schilp
Geluid	Roy Vermeer
Licht.....	Tjarko van Heese
Techniek- op en afbouw.....	Michiel Mulder
Begeleiding randprogramma.....	Soscha de Klerk
.....	Simone van Kleef

Het Houten Huis

Zakelijk leider	David van Griethuysen
Zakelijk assistent	Benthe van Aalst
Financiële administratie.....	Marleen Jongens
Productie.....	Frank van Eunen
Educatie.....	Jesse van Delft
Marketing/PR	Mo Visser, Barbara Ennik
Officemanager	Jannie Udding

VLIEGENDE HOLLANDER

Creatie

Muziek	Niek Idelenburg
Regie en libretto	Joke Hoolboom
Video-ontwerp	Ruben Pest
Lichtontwerp	Maarten Warmerdam
Geluidsontwerp	Tom Gelissen
Decor	Douwe Hibma
Kostuumontwerp	Martijn Kramp
Grime	Bernadette Hilhorst

Cast

Schipper	Martijn Cornet
Senta.....	Elisabeth Hetherington
God	Stephanie Desjardins
Duivel	Arnout Lems
Stuurman	Marcel van Dieren
Matroos	Erik Slik

Ensemble

Hobo d'amore	Inge Ariesen
Fagot	Eva Jansen
Cello	Tal Canetti
Percussie/melodisch slagwerk ..	Christiaan Saris
Contrabas	Robin de Zeeuw
Piano	Dolende Ziel

Crew

Productie	Hedwich Hoetink
.....	Mandy Heidstra
Technische productie	Jelle Snijder
Regie-assistentie	Rianne Meboer
Repetitor en orkestpartijen	Felicity Goodwin
Dramaturgie	Frédérique Héman
Lichttechniek.....	William Kenter
Geluidstechniek	Maurits van Thiel
Kleedster	Annet Koorens
Stage kostuums	Afke van der Zwaard

Boventiteling	Matthias Konecny
Video content.....	Ard van der Veldt
Techniek video	Mr.Beam
Ontwerp affiche	Studio Vrijdag
Fotografie	Ben van Duin
Fotografie achter de schermen ..	Stefan Forsten
.....	Tjitske Bos

Film crew

Beeldregie	Joke Hoolboom
Editing	Antoinette Verbree
Camera	Pieter Huisman
.....	Antoinette Verbree
.....	Ard van der Veldt
.....	Joke Hoolboom

MIJS MET DE ZWAVELSTOKJES

Creatie

Muziek	Henri Purcell, Oene van Geel
Arrangement.....	Niek Idelenburg
Concept en regie	Joke Hoolboom
Video	Ard van der Veldt
Choreografie	Jenia Kasatkina
Lichtontwerp	Maarten Warmerdam
Geluidsontwerp	Tom Gelissen
Decor.....	Douwe Hibma
Kostuums	Martijn Kramp

Cast

Mijs	Maartje Pasman
Sneeuwman.....	Florian Just
Opa	Niek Idelenburg

Ensemble

Viool	Heleen Knoop
Contrabas.....	Robin de Zeeuw
(elektrisch) gitaar	Jurgen Burdorf
(melodisch) slagwerk.....	Christiaan Saris

Crew

Productie.....	Mandy Heidstra
Marketing.....	Anne Hoekema
Educatie.....	Joke Veenstra
Kleedster.....	Annet Koorevaar
Repetitor	Felicity Goodwin
Zakelijk assistentie	Frédérique Héman
Regieassistente.....	Rianne Meboer
Kassamedewerker	Saskia Brons

Technische crew

Lichttechnicus.....	William Kenter
Geluidtechnicus	Maurits van Thiel

Film

Camera	Pieter Huisman
.....	Antoinette Verbree
Camera / regie	Joke Hoolboom
Camera / editing.....	Jesse Tuenter

MUZIEK XPRESS 2.0

Regisseur presentaties workshops spel	Ralph Kooijman
Workshops zang	Linda Vink
workshops zang.....	Emma Rekers
workshops zang.....	Oukje den Hollander
workshops zang.....	Bibi van den Dijck
Slagwerker workshops.....	Christiaan Saris
Workshops theater.....	Linda Bosch
Workshops theater.....	Judith Sleddens

CLIMATE CAROLS

Emma van Batenburg	
Kheje Killi	
Kadiatu Assata Doale	
Lizy van Barneveld	
Hajjar Assad	
Farah Elyazidi	
Olivia Looije	
Mirthe Kerkhoven	
Merle Brocks	
Inez Derkx	
Rosa Dijkens	
Silke Tieleman	
Jiska de Jager	
Zangcoach	Sheila van de Weerd

VRIJWILLIGERS ALLE PRODUCTIES

Erica van Vugt, Gabriela Alcinoni, Cabrieni van Aalst
Jaap van Buren, Bep van Buren, Jacques van der Kruis
Ed Koster, Linda ten Hove, Trees van Kleef, Willy van Kleef
Janny Boltrop, Ed Koster, Marieke Dijkman, Hanneke Schurink
Charlotte van den Wall Bake, Loukje van den Wall Bake
Inge van der Meer Molenkamp, Bert Prinsen, Betty Eek
Inge van der Meer, Rob van der Bank, Curly Zuidema
Marie Anne Jansen, Ali Planting, Nico Scheerder
Miriam Kraal, Ria Verweij, Renny Zwaagstra, Ans Dijkstra
Cabrini van Aalst, Bettie Eek, Peter van Dalen, Nicole van Eijck
Jantien Eerdmans, Anja de Kruif, Conny Veerman, Alma Esterik
Dick Schiferli, Dirk Koorevaar, Els Halverhout,
Hanneke Schurink, Ineke Bernink, Terry Brouwer
Karen Smulders

PARTNERS HOLLAND OPERA

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

VSBfonds,
iedereen doet mee

FONDS 21

kfhein
fonds

1A first
alternative

S c h i p p e r B O s c h

VRIENDEN VAN

HOLLAND
OPERA

Holland Opera heeft een eigen youtube-kanaal waarop delen van alle voorstellingen kunnen worden teruggezien. Ook heeft HO een Vimeo-account waarop alle voorstellingen volledig te zien zijn.

Daarnaast worden vanaf 2009 alle voorstellingen volledig opgenomen en uitgebracht in full-HD op een USB-stick, tevens zijn alle films te zien op VIMEO. Deze opnames zijn op te vragen via info@hollandopera.nl

‘EEN MENS KAN ZICH
GEVANGEN VOELEN IN ZIJN LOT.
SOMS IS EEN VERHAAL GENOEG OM
IEMAND TE DOEN BESEFFEN
DAT HIJ VRIJ IS.
NIET IN WAT HEM OVERKOMT,
MAAR IN WAT HIJ DOET
MET DAT WAT HEM OVERKOMT.’

BENNY LINDELOUT

uit 'Hele verhalen voor een halve soldaat'

18 maart 2021
Holland Opera
Soesterweg 330
3812 BH Amersfoort

T 033 2020920
www.hollandopera.nl
info@hollandopera.nl

HOLLAND **OPERA**